

Af Kommerskollegiets Undersøgelse i 1908 fremgaar, at Gennemsnitslejen for et møbleret Værelse i Stockholm er 213 Kr. pr. Aar, for et møbleret Værelse 294 Kr. Undersøgelsen omfattede kun Boliger for Arbejderklassen. De allerfærreste Arbejdersker har derfor Raad til at leje et saadant Rum, men maa enten leje det sammen med én eller flere andre eller ogsaa bo hos en Arbejderfamilie og dele Værelse med dennes Medlemmer. Prisen for at „bo inde“ er i Stockholm 8—12 Kr. pr. Maaned, men for en saadan Pris faar de det kun daarligt, knap nok deres egen Seng. Mange Arbejdersker lejer et Køkken hos en Arbejderfamilie; i dette Køkken opstilles om Natten deres primitive Sengeleje, og Prisen for et saadant Køkken til Natteloje er 8 Kr. om Maaned.

For Maaltider og Husrum hos en Arbejderfamilie betales — efter Opgivelser Aar 1908 — 14 Kr. pr. Uge, en Pris, som kun de allerfærreste Arbejdersker kan overkomme med deres Løn.

For mange — særlig ældre Arbejdersker — staar det som uudholdeligt at „bo inde“, og mange forsager gerne paa alle andre Omraader for at opnaa eget Værelse eller at dele dette med en Kammerat. Men 292 Kr. om Aaret for et som oftest lille, mørkt og daarligt vedligeholdt Rum er for meget for de fleste. Til Huslejen kommer saa Møblering, Rengøring, Brændsel og Lys — Udgifter, som de slipper for, naar de „bor inde“.

For at imødekomme de Arbejdersker, der ønsker at bo ene — og for i det hele taget at modvirke de Farer, som en Overtyldning af Værelser rummer for de unge Arbejdersker —, er der paa privat Initiativ i Stockholm oprettet *Hjem for Arbejdersker*.

Det første Hjem aabnedes 1. Oktober 1898, og siden er der indrettet endnu to. De tre Hjem kan tilsammen rumme ca. 100 Arbejdersker. I det nyeste og største bor 40. I disse Hjem bor Arbejderskerne 2 eller 3 sammen (nogle Enkeltmandsrum findes ogsaa). Værelserne er store og luftige, smukt møblerede og meget praktisk indrettede. Hvert Værelse har egen Indgang og Garderobe og Sengklæder, Lagener og Haandklæder er indbefattet i Lejen, der er 8—10 Kr. pr. Maaned i Værelser til 2 eller 3, 11—14 Kr. i Værelser for een; 15 Øre om Ugen betales for paa Gasapparatet i Køkkenet at tilberede Maaltiderne, som Arbejderskerne selv laver, ligesom de selv besørger alle Indkøb. Der findes flere Køkkener i hvert af Hjemmene, og hver Lejer har sit eget lille aflaaede Spisekammer.

Til hvert Hjem hører et større Samlingsrum med Bibliotek, Aviser og Piano, hvor Aftenerne kan tilbringes i Fællesskab, og hvor der to Gange om Maaned er Underholdning af forskellig Art. Symaskine og Skrivebord er til Raadighed. De unge Piger holder selv deres Værelser i Orden, hvorimod Salen, Gange, Trapper o. s. v. passes af Forstanderinden, der leder Hjemmet og lønnes med 600 Kr. og fri Bolig.

Hjemmene gjorde et overordentlig tiltalende Indtryk, stilfulde og yderst propre, og Forstanderinden i et af Hjemmene udtalte, at hendes Arbejde, der nu havde været i 13 Aar, altid havde forekommet hende let og fornøjeligt.

Stockholms By yder et aarligt Tilskud til Hjemmene paa 2,000 Kr.; det øvrige ydes af Foreningens Medlemmer, blandt hvilke ogsaa tælles flere større Arbejdsgivere. Til Foreningen hører endvidere et „Sommerhjem“, hvor arbejdende Kvinder kan faa Sommerophold. Sommerhjemmet er en dejligt beliggende Villa paa Vermdö i Stockholms Skærgaard. For 6 Kr. om Ugen faas et sundt og styrkende Landophold.

Foreningens Bestyrelse bestaar af 7 Personer, hvoraf 2 er Arbejderskernes egne Repræsentanter. Sjælen i Foretagendet er Frk. Gerda Meyerson.

Natarbejdsforbudet.

Af ikke ringe Interesse for de industriarbejdende Kvinders Arbejdsforhold er Loven af 20. November 1909 angaaende Forbud mod Kvinders Anvendelse til Natarbejde i visse industrielle Virksomheder. Denne Lov traadte i Kraft 1. Januar 1911. Den gælder kun for Virksomheder tilhørende „Storindustrien“, det vil sige saadanne, der beskæftiger mere end 10 Arbejdere. Loven foreskriver 11 Timers uafbrudt Nattehvil, derunder indbefattet Tiden fra 10 Aften til 5 Morgen.

Loven har altsaa nu virket i ca. 1½ Aar, og dens Indvirken paa Arbejderskernes Arbejdsvilkaar kan paavises, selv om denne Indvirken i dette korte Tidsrum